
NAEVUS SEBACEUS

WAT IS EEN NAEVUS SEBACEUS ?

Een **naevus sebaceus** is een wratachtige, hobbelige moedervlek op het behaarde hoofd, die vanaf de geboorte aanwezig is. De naam is afgeleid van **sebum** (talg) omdat de plek vooral bestaat uit vergrote talgklieren. Het is een aangeboren misvorming van de talgklieren. Soms zitten er ook afwijkende haarzakjes of zweetklieren in. De naevus sebaceus komt voor bij 0.3% van de pasgeborenen, zowel bij jongens als meisjes even vaak. Het is een goedaardige afwijking.

HOE ZIET EEN NAEVUS SEBACEUS ER UIT ?

Een naevus sebaceus zit meestal op het **behaarde hoofd** (60%), soms in het gezicht (30%), voor het oor (4%) of in de nek (3%). Het zijn meestal ovale of langwerpige plakken, geelbruin of oranje kleurig, of huidkleurig. Het oppervlak is hobbelig, wratachtig. Er groeien meestal geen haren in, of weinig. Het kan er één zijn maar het kunnen er ook meerdere zijn. De grootte varieert van enkele millimeters tot enkele centimeters. Ze nemen na de geboorte niet in grootte toe, ze groeien wel met het kind mee. In de puberteit kunnen ze wat meer verheven worden, waarschijnlijk onder invloed van hormonen.

HOE WORDT DE DIAGNOSE GESTELD ?

De diagnose wordt gesteld op het klinisch beeld, op hoe het er uit ziet. Soms is het nodig om een [huidbiopt](#) af te nemen.

IS EEN NAEVUS SEBACEUS GEVAARLIJK ?

Een naevus sebaceus is niet gevaarlijk, het is een goedaardige aandoening. Er zijn wel twee bijzonderheden:

1. Naevus sebaceus als onderdeel van een syndroom

In zeer zeldzame gevallen komt de naevus sebaceus voor samen met afwijkingen van het centrale zenuwstelsel of de ogen. Klachten die daarbij kunnen voorkomen zijn bijvoorbeeld epileptische aanvallen (insulten, toevallen), of oogafwijkingen zoals een onregelmatig gevormde pupil. Dit wordt het **Schimmelpenning-Feuerstein-Mims syndroom** genoemd. Omdat dit extreem zeldzaam is, is het niet nodig om alle kinderen met een naevus sebaceus standaard te onderzoeken op hersenafwijkingen of oogafwijkingen. Als er klachten zijn kan wel worden doorverwezen naar de kinderneuroloog en de oogarts.

2. Het ontstaan van een huidtumor in een naevus sebaceus

In een naevus sebaceus kunnen **huidtumoren** ontstaan. Meestal zijn dit **goedaardige huidtumoren**, uitgaande van de structuren die in een naevus sebaceus zitten, zoals talgklieren, haarzakjes en zweetklieren. Het ontstaan van goedaardige huidtumortjes in een naevus sebaceus komt bij circa 13% van de patiënten voor, maar vooral op oudere leeftijd. Bij personen jonger dan 16 jaar is de kans op het ontstaan van zo'n goedaardig huidtumortje slechts 1,7%. Deze tumortjes kunnen eenvoudig worden verwijderd onder lokale verdoving als ze hinder veroorzaken.

In een naevus sebaceus kunnen ook **kwaadaardige huidtumoren** ontstaan. Dit komt vooral voor bij patiënten van 40 jaar en ouder. In de meeste gevallen gaat het om een huidtumor genaamd **basaalcelcarcinoom**. In zeer zeldzame gevallen gaat het om een talgkliercarcinoom of een zweetkliercarcinoom. Het ontstaan van een kwaadaardige huidtumor uit een naevus sebaceus komt vrijwel nooit voor bij kinderen.

Vroeger werd gedacht dat basaalcelcarcinomen heel vaak ontstaan in een naevus sebaceus, zelfs wel bij 5-10% van de patiënten. Er werd toen ook geadviseerd om de plekken preventief te verwijderen. Uit recente betere studies blijkt dat de kans op het ontstaan van een basaalcelcarcinoom veel kleiner is, namelijk minder dan 1%, en dat het niet op de kinderleeftijd ontstaat. De voorlichting moet op deze nieuwe gegevens worden aangepast, in oude folders staat nog dat preventief verwijderen wenselijk is, en dat jaarlijkse controle wordt geadviseerd. Dat blijkt allemaal niet nodig te zijn.

HOE WORDT EEN NAEVUS SEBACEUS BEHANDELD ?

Een naevus sebaceus kan eventueel chirurgisch worden verwijderd als het een erg hinderlijke plek is, of om cosmetische redenen. Omdat het een goedaardige afwijking is, is het niet persé nodig. Het is niet nodig om de plekken al op kinderleeftijd preventief te verwijderen, zoals vroeger werd gedacht.

Een chirurgische ingreep zal altijd een litteken achterlaten. Hoe mooi het wordt hangt af van de grootte van de plek en waar het zit. Als de plek in het haar zit, zal er weinig van te zien zijn na de ingreep. De plek moet wel in zijn geheel worden verwijderd, tot in het onderhuidse vet. Het heeft geen zin om alleen de bovenkant er af te snijden, want dan komt het weer terug.

MOET EEN NAEVUS SEBACEUS WORDEN GECONTROLEERD ?

Het is niet nodig om controle afspraken te maken. De kans dat er een huidtumortje in ontstaat is zo klein dat het niet nodig is om hier op te controleren. En als er als een tumortje ontstaat dan is dat meestal goedaardig, en op zijn hoogst een basaalcelcarcinoom, en die zijn niet erg gevaarlijk. Het volstaat om te weten en te onthouden dat het kan gebeuren. Groeit er een bultje of ontstaat er een verdikking in een naevus sebaceus, ga dan naar uw huisarts, die zal regelen dat het wordt verwijderd.

WAT ZIJN DE VOORUITZICHTEN BIJ EEN NAEVUS SEBAEUS ?

Die zijn goed. Een naevus sebaceus is bij geboorte aanwezig, groeit mee met het kind, wordt soms geleidelijk aan wat dikker, vooral in de puberteit. Er kunnen op latere leeftijd tumortjes in ontstaan uitgaande van huid, talgklieren, haarzakjes of zweetklieren, maar die zijn onschuldig en eenvoudig te verwijderen. En soms, afhankelijk van de grootte en de plaats kan een naevus sebaceus in zijn geheel worden verwijderd.

